

Uppföljning av skyddsvärda träd i Bråbygden och Krokshult

LIFE RestoRED (LIFE 19/NAT/SE/000172)

Länsstyrelsen
Kalmar län

**Uppföljning av skyddsvärda träd i Bråbygden och Krokshult
LIFE RestoRED (LIFE 19/NAT/SE/000172)**

Meddelandeserienummer: 2023:11
ISSN: 0348-8748
Utgiven av: Länsstyrelsen Kalmar län
Ansvarig enhet: Naturskyddsenheten
Författare: Eric Lundén
Omslagsfoto och kartmaterial: Eric Lundén

Den här rapporten har producerats med stöd av Europeiska kommissionens LIFE-program. Ståndpunkter och faktainnehåll representerar projektet LIFE RestoRED och representerar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens eller byrån CINEAs uppfattning eller ståndpunkt.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Summary	4
Metod	6
Resultat	7
Bråbygden	7
Områdesbeskrivning	7
Inventeringsresultat	7
Åtgärdsbehov	7
Efterträdare	8
Krokshult	9
Områdesbeskrivning	9
Inventeringsresultat	9
Efterträdare	9
Diskussion	10
Referenser	11

Sammanfattning

Under 2021 utförde Länsstyrelsen i Kalmar en inventering av skyddsvärda träd i Natura 2000-områdena Bråbygden och Krokshult. Områdena ingår i LIFE-projektet RestoRED som syftar till att restaurera hävdade marker. För att kunna utföra restaureringsåtgärderna på bästa sätt gjordes en inventering inför restaureringen. Samma område kommer att återinventeras vid projektets slut.

I Bråbygden noterades totalt 169 skyddsvärda träd av arterna ask, asp, ek, skogsalm, skogslind, skogslönn, klibbal och vårtbjörk inom inventeringsområdet. Av dessa var 136 träd i behov av restaureringsåtgärder. 20 träd hade ett akut åtgärdsbehov (inom 2 år), 107 träd ett behov av åtgärd inom mellan 3-10 år, 9 träd ett framtida åtgärdsbehov (>10 år) och 33 träd hade inget åtgärdsbehov. Av de träd som utan åtgärdsbehov var alla utom två döda.

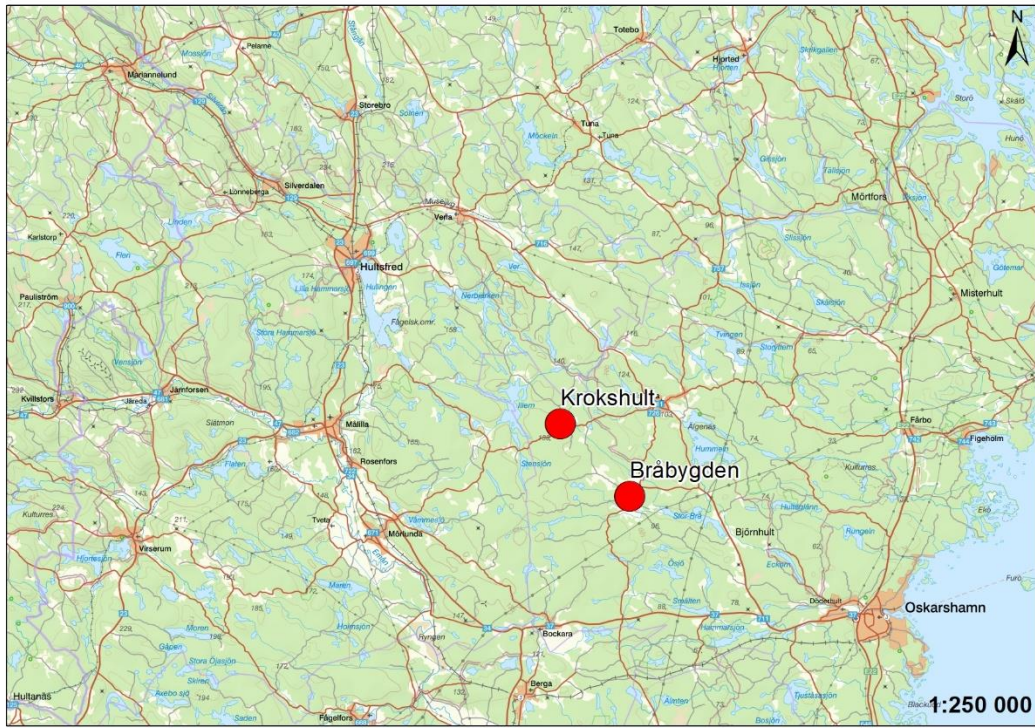
I Humlenäs noterades totalt 16 skyddsvärda träd. Dessa var av arterna vårtbjörk, asp och ek. Tre träd hade restaureringsbehov inom mellan 3-10 år och tre träd hade inget restaureringsbehov. Övriga träd var döda.

Summary

In 2021, a survey of the ecological status of trees was conducted in Bråbygden and Krokshult Natura 2000 sites. The sites are a part of the project LIFE RestoRED, which aims at restoring meadows and grazing habitats within the Natura 2000 network. In order to plan the restoration adequately, a survey was carried out before the restoration started. The same sites will be surveyed at the end of the project.

In Bråbygden a total of 169 biologically valuable trees of *Fraxinus excelsior*, *Quercus robur*, *Betula pendula*, *Populus tremula*, *Tilia cordata*, *Ulmus glabra*, *Alnus glutinosa* and *Acer platanoides* were found. 136 trees needed restoration. 20 trees were in urgent need of restoration (within 2 years), 107 needed to be restored within 3-10 years, 9 trees needed to be restored in >10 years, and 33 trees had no need for restoration.

In Krokshult a total of 16 biologically valuable trees of *Betula pendula*, *Populus tremula* and *Quercus robur* were found. Three trees need to be restored in 3-10 years, three had no need for restoration. The rest of the trees were dead. The vitality of the living trees were in average 67%.

Figur 1 Översiktskarta med inventeringsområdena markerat.

Metod

Området inventerades under oktober 2021. Inventeringen har följt Naturvårdsverkets metodik för inventering av skyddsvärda träd i kulturlandskapet, version 3:0, 2021-10-12 (Claesson 2019). Skyddsvärda träd, alltså hamlade, grova, gamla och döda samt hålträd, mättes och koordinatsattes. Datainsamling gjordes med hjälp av Fieldmaps.

Resultat

Bråbygden

Områdesbeskrivning

Natura 2000-området Bråbygden är ett av de mest välbevarade odlingslandskapen i Kalmar län. Området har en lång tradition av äldre brukningsmetoder som hamling, aktivt brukande av små och svårbrukade åkrar och stängsling med trägårdesgård. Den levande traditionen utgör i sig ett högt kulturhistoriskt värde och ger dessutom förutsättningar för höga biologiska värden. Landskapet är mosaikartat med små åkrar, ängar, betesmarker, brynmiljöer och betad skog. Över 2000 hamlade träd finns i området.

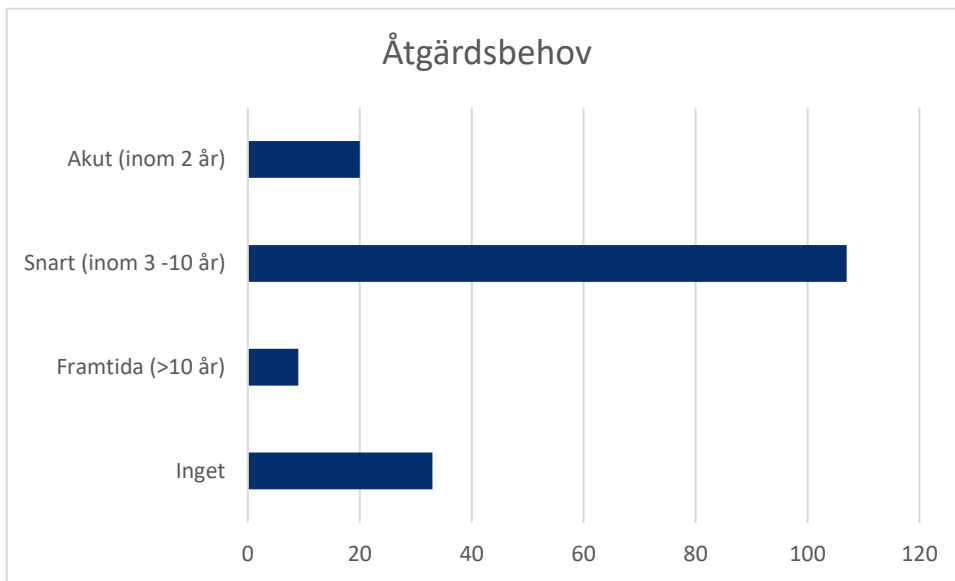
Inventeringsresultat

Totalt påträffades 169 skyddsvärda träd inom Bråbygdens Natura 2000-område. Dessa var fördelade på följande arter: 1 skogsalm, 27 askar, 18 aspar, 21 ekar, 7 klibbalar, 87 skogslindar, 6 skogslönnar och 1 vårtbjörkar. 23 träd var döda, antingen stående eller liggande, resterande 146 var levande. Av de levande träden var vitaliteten i genomsnitt 54%. 87 träd var hålträd och 98 träd hade spår av hamling. 29 träd hade en omkrets i brösthöjd över 250 cm.

Åtgärdsbehov

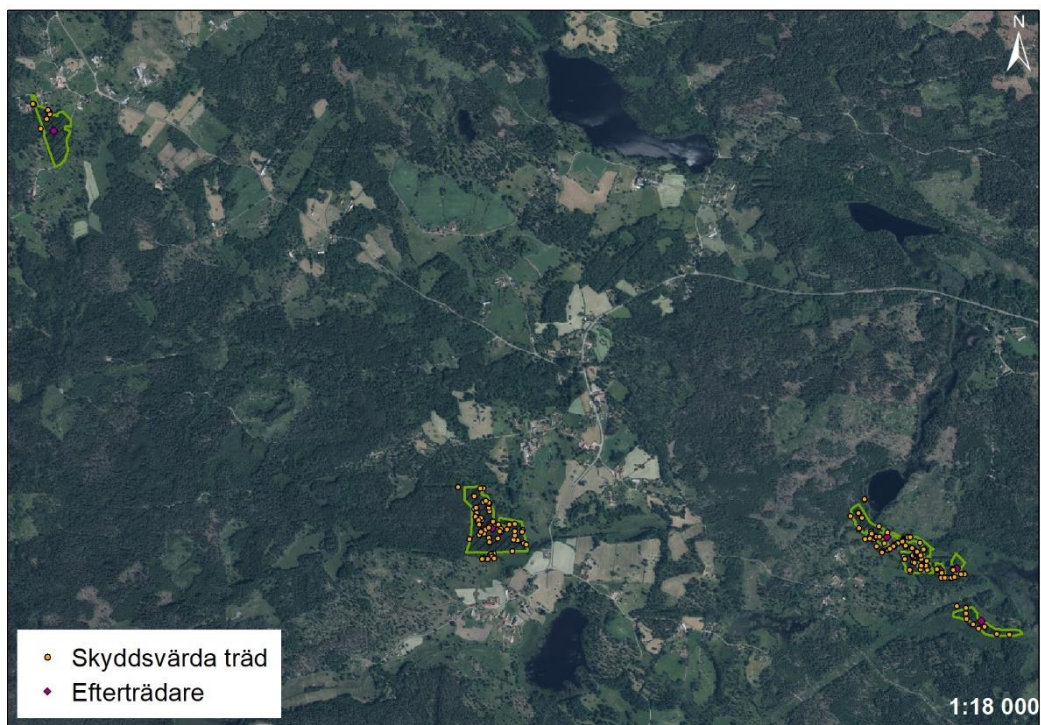
136 träd var i behov av restaureringsåtgärder. 20 träd hade ett akut åtgärdsbehov (inom 2 år), 107 träd hade ett behov av åtgärd inom mellan 3–10 år, 9 träd hade ett framtida åtgärdsbehov (>10 år) och 33 träd hade inget åtgärdsbehov. Av de träd utan åtgärdsbehov var alla utom två döda.

Tabell 1 Antal träd fördelat på åtgärdsbehov..

Efterträdare

I Bråbygden observerades totalt 148 efterträdare med en brösthöjdsdiameter på 50–99 cm. Av dessa var 3 askar, 31 aspar, 98 ekar, 3 klibbalar, 2 skogsalmar, 3 skogslönnar och 8 skogslindar.

Figur 2 Fynd av skyddsvärda träd och efterträdare i Bråbygden.

Krokshult

Områdesbeskrivning

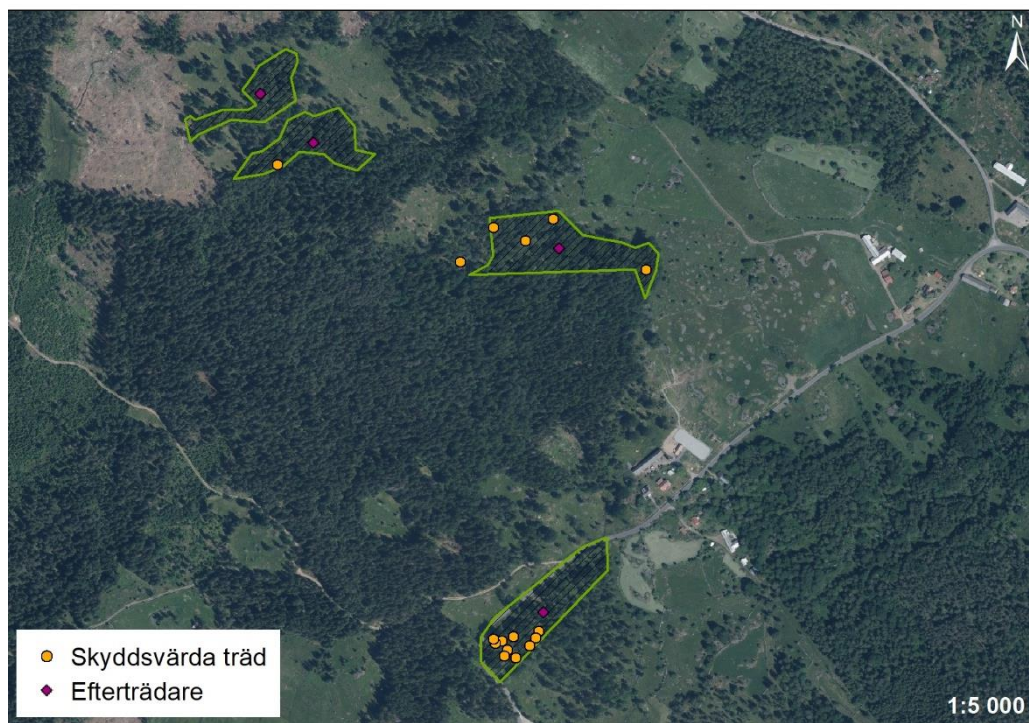
Natura 2000-området består av Krokshult naturreservat samt ytterligare sju ängs- och betesmarker i byarna Krokshult, Höckhult och Träthult. Här finns ett välbevarat småskaligt odlingslandskap med en mosaik av åkrar, ängar, hagmarker och betad skog. Det finns också gott om hamlade träd, framför allt av ask. I naturreservatet har äldre brukningsmetoder såsom lövtäkt, lieslätter och skogsbeta bevarats ända in i våra dagar. Men även i de omgivande markerna och byarna finns en ovanligt levande tradition av äldre brukningsmetoder, vilket i sig utgör ett högt kulturhistoriskt värde samt ger förutsättningar för höga biologiska värden.

Inventeringsresultat

I Krokshult noterades totalt 16 skyddsvärda träd. Dessa var av arterna vårtbjörk, asp och ek. Tre träd behövde restaureras inom mellan 3–10 år och tre träd hade inget restaureringsbehov. Övriga träd var döda. Inga av träden hade spår av hamling. De levande träden hade en genomsnittlig vitalitet på 67%.

Efterträdare

Totalt observerades 20 efterträdare med en brösthöjdsdiameter på 50–99 cm. Samtliga var av skogsek.

Figur 3 Fynd av skyddsvärda träd och efterträdare i Krokshult.

Diskussion

Resultatet från inventering visar att det finns träd med restaureringsbehov i både Bråbygden och Krokshult. I Krokshult var 18% av träden i behov av någon form av skötsel inom de närmaste 10 åren. I Bråbygden var hela 75% av träden i behov av skötsel och 12% hade ett akut skötselbehov där åtgärd bedöms behövas inom de närmaste 2 åren. Åtgärder i form av frighuggning, röjning, hamling och ökat bete kommer troligtvis ha en väldigt god effekt på de skyddsvärda träden i båda områdena.

Referenser

Naturvårdsverket (2010). *Manual för uppföljning i myrar i skyddade områden.*

Länsstyrelsen i Kalmar län (2016). *Bevarandeplan för Natura 2000-området Bråbygden SE0330233*

Länsstyrelsen i Kalmar län (2016). *Bevarandeplan för Natura 2000-området Krokshult SE0330045*

Länsstyrelsen
Kalmar län

www.lansstyrelsen.se/kalmar